

מקורות אוה"ק ע"ב- ע"ג

העצבות

קובץ ז יז. העצבון הוא תוכן תחתיתי, למטה מן הנפש, שהיא בתכונתה שטה וחפשית, ויכולה להיות שמחה בחלקה. אבל העצבון, מזהרורית החיים הקלושה שמובלעת היא בתוך הבשר, ומתגלה בעצמות הגופניות בתור הבלא דגרמי, הרי הוא בא. השוקע בעצבון, מוריד את עצמו לטומאת מת החמורה, אבי אבות הטומאה. כי לא שאול תודך, מות יהללך, לא ישברו יורדי בור אל אמתך. מדת העצבון בתכונתה עומדת היא להרפא רק על ידי זריחה עליונה של טללי אורות אשר בהם המתים חיים, כי טל אורות טלך. העצבון הכללי אשר לאומה כולה בגולה, לקוח הוא ממנת המות אשר היא קשורה בגולה, שהננו כמו חללים שוכבי קבר. אותו זוהר החיים הענף הקשור עם הגופניות של האומה, מלא עצב יאוש ומחשכים הוא, ואין שום מדה יכולה להאיר את המאפליה הגדולה הזאת כי אם אור תחיה עליונה של צפיית ישועה גדולה ועמוקה, הנוקבת כל תהומות וחודרת לכל מעמקים, ומתמרת ועולה למרומי שפיררים.

יח. ממוצא דבר למדנו שהמהפכים גם את העצבון היסודי, עצבונא דגופא, עצב הבשר, הנמשך ממארת הנחש, בעצב תלדי בנים, ובעצבון תאכלנה, הרי הם זוכים לתחיית המתים.

יט. התפילין עז הם לישראל, מקדשים אפילו את הגופניות הבשרית, היפך מדת פושעי ישראל בגופן, קרקפתא דלא מנח תפילין, ומתוך כך הם מוחקים את היסוד העצבוני, והשמחה המרוממה מתגברת על ידם. חזייה דהוה קא בדח טובא, אמר ליה בכל עצב יהיה מותר כתיב, אמר ליה אנא תפילין מנחנא.

שיר ושיח

קובץ א תשעח. דרך הקודש בנויה היא על יסוד ההשויה שהאדם משוה את דרכו הפרטית לדרך ד' העליונה. וזה נוהג בדברים שהשויותם היא השויה מעשית ושכלית, כהליכה בדרך ד' במדות טובות וכל מצוות התורה והשכל, שהם כולם נובעים מההתרוממות של דמיון צורה ליוצרה, ונוהג גם כן בתוכן של דמיון, שכח המדמה מסדר את הענין על פי תכונתו בגדריו. וכל מה שיתקדש האדם והעם יותר, וכחו המדמה יהיה יותר מטהר ויותר חזק, תחזק בו התביעה של ההשויה הדמיונית, ומזה יצאו המון דרכי חסידות נאים ומתקונים לכללות הציבור, על פי דרכי היופי של סדרי עבודה והידורי מצוות. ומתפצלים מזה ארחות צדיקים של קדישי עליונים, לכל אחד ואחד לפי מעלת נשמתו, ולפי עושר החיים של כח דמיונו, שגם בו מתגלה אור חי העולמים, המחיה חיים בכל ערכי חייהם כולם. ההוד והתפארת של נוי של עולם שבבית המקדש, הדר בגדי כהונה, קדושת הגוף וטהרתו לכל אחד ואחד לפי ערכו, כל אלה הסתעפות מצד הערך הגדול שיש לכח הדמיון הבריא והחזק, העומד בגדרו ועושה את תפקידו בעולם בתור לבוש מתוקן להאורה האלהית העליונה, המופיעה על האורה הנשמית והשכלית שבאדם ובעולם בהדר גאון עוזה. ופה הוא הצורך הגדול של המשקל, להבחין בין דמיון לדמיון ובין יופי ליופי, ואורח צדיקים כאור נוגה, פלגותא דשערי, שורה בזוהר עליון זה.

עולת ראייה. שירו לו, זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו. השיחה היא ההבעה השכלית העליונה, היוצאת מתוך ההסתכלות הרחבה והעמוקה באור אל עליון ופליאות מפעליו. הזמר בא בתור הבטוי של הרגש הנפשי, ההולך ומתעמק במעמקי החיים הרוחניים, בתור תוצאה רבת הכח, הבאה מתוך ההסתכלות הבהירה, המצמחת את השירה בתחלה. מתוך המפעל האצילי הטהור, היוצר בתוכה של הנשמה את השירה המחשבתית, ואת הזמרה ההרגשית, בא אחר כך המהלך של השיחה הרחבה, הפרוזית, המתרחבת והולכת במהלך של חיים רחבים ומסתעפים על כל המון הפליאות, ההולכות ומתגלות לעיני כל מעין ובוחרן במפלאות תמים דעים. ע"פ הסדר הנפשי הזה, בחוקיו הנפלאים, הננו אומרים : שירו לו, זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו.